

За Стилтъ.

141. Образътъ, съ който излага нѣкой мыслити си было устно или писмено, нарича ся *стилъ, слога, перо*. Ако ся иска да напишѣтъ или да говорятъ двама или по-много челоуѣци за единъ и сѣщъ прѣдмѣтъ, за нѣкое приключеніе, ные щемъ видимъ, че всичкы-ты щѣтъ прѣдставятъ устно или писмено тозъ прѣдмѣтъ съ различни образы. Читательтъ или слышательтъ, като прочете или чюе разныты тыя писменны или устны изложенія, явно е, че ще намѣри въ тѣхъ нѣкаквы разлики въ ясностьтъ, гладкостьтъ, пьстро-тъ и точностьтъ имъ; слѣдователно той ще си даде мнѣніето въ себе си, и ще каже, че едното отъ тѣхъ е най-добро, и съ еднѣ рѣчь, че съчинительтъ му има добръ стиль, добро перо и проч.

142. Всякой, както мысли и разсждава въ ума си, тѣй излага и мыслити си и разсжденіята си, и отъ това слѣдва, че стилтъ е огледалото на ума, защото, да разгледвамы на нѣкого стила, е все едно и да разгледвамы силѣтъ на ума му. Не само всякой челоуѣкъ има особенъ стиль, но и всякой народъ по вселеннѣтъ ся отличава по начина на изложеніе мыслити си было устно или писмено, а свойственныты разнообразности въ израженіи-та на всякой народъ ся нарича *Идіотизмъ*.

143. Добрыйтъ стиль състон най-много въ ясностьтъ, въ точностьтъ и въ украшеніето, защото когато говоримъ или пишемъ, цѣльта ни е да съобщимъ мыслити си на другыты ясно, точно и краснорѣчиво, щото не само да ги разберѣтъ лесно и напълно, но и да имъ втѣлимъ въ слуха едно сладко впечатленіе. Най-послѣ за да дадемъ едно кратко понятіе за добрый стиль, и за неговыты прѣимжества, доста е да ся спомогнемъ отъ Квинтиліана, който казва: *За първъ добродѣтель на стила имайте ясностьтъ, собственорѣчіето, правый порядкъ, и не продължавайте твърдѣ умозаклученіето; нищо не оставяйте недостатъчно, и нищо не прилагайте излишно*.

Забѣлѣжка. Тая часть на Риторикѣтъ е единъ отвлѣченъ прѣдмѣтъ, та за туй не всичкы еднакво говорятъ и опрѣдѣлятъ стила и характерыты на словото безъ да кажѣтъ ясно, основателно и удобовразумително нѣщо, а многажды и съвсѣмъ тъмны